

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа (“Службен весник на Република Македонија“ број 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11), член 21 став 1 и 2 и член 22 став 1 од Законот за средно образование (“Службен весник на Република Македонија“ број 44/95, 24/96, 34/96, 35/97, 82/99, 29/02, 40/03, 42/03, 67/04, 55/05, 113/05, 35/06, 30/07, 49/07, 81/08, 92/08, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11, 51/11, 6/12, 100/12, 24/13, 41/14, 116/14, 135/14 и 10/15), министерот за образование и наука донесе наставна програма по **банкарско работење за IV година, економско – правна и трговска струка** – образовен профил *банкарски техничар* за учениците во средното стручно образование.

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
ЦЕНТАР ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА**

НАСТАВНА ПРОГРАМА

БАНКАРСКО РАБОТЕЊЕ

IV година

ЕКОНОМСКО-ПРАВНА И ТРГОВСКА СТРУКА
банкарски техничар

Скопје, 2015 година

1. ИДЕНТИФИКАЦИСКИ ПОДАТОЦИ

1.1. Назив на наставниот предмет: БАНКАРСКО РАБОТЕЊЕ

1.2. Образовен профил и струка

1.2.1. Образовен профил: БАНКАРСКИ ТЕХНИЧАР

1.2.2. Струка: ЕКОНОМСКО - ПРАВНА И ТРГОВСКА СТРУКА

1.3. Диференцијација на наставниот предмет

1.3.1. Стручно образование: Предмети карактеристични за образовниот профил

1.4. Година на изучување на наставниот предмет

1.4.1. четврта година

1.5. Број на часови на наставниот предмет

1.5.1. Број на часови неделно: 4 часа

1.5.2. Број на часови годишно: 132 часа

1.6. Статус на наставниот предмет

Задолжителен предмет

2. ЦЕЛИ НА НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ:

По совладувањето на наставната програма по предметот *банкарско работење*, ученикот стекнува знаења и се оспособува:

- да го разбира функционирањето на финансиските пазари;
- да ги класифицира банкарските работи;
- да ги објаснува банкарските работи;
- да го разбира значењето на електронското банкарство;
- да ја сфаќа улогата и значењето на банкарскиот менаџмент;
- да ја почитува законската регулатива од областа на банкарското работење;
- да развива чувство и навики за тимска работа;
- да развива чувство и навики за стручно, професионално и одговорно извршување на работите и работните задачи од областа на банкарското работење.

3. ПОТРЕБНИ ПРЕТХОДНИ ЗНАЕЊА

За успешно следење и совладување на програмските содржини од наставниот предмет *банкарско работење*, односно за постигнување на поставените цели, потребни се претходни знаења од наставните предмети: *банкарско работење за II и III година, сметководство за II и III година, основи на бизнисот за I и II година, конституционо уредување за I година, информатика за I и II година, практична настава за II и III година, бизнис за III година, економија за III година.*

4. ОБРАЗОВЕН ПРОЦЕС

4.1. Структурирање на содржините за учење

Тематски целини	Број на часови	Конкретни цели	Дидактички насоки	Корелација меѓу темат. целини и меѓу предметите
1	2	Ученикот: 3	4	5
1. Банките и финансиските пазари	34	<ul style="list-style-type: none"> - Да ги разликува финансиските пазари; - да го разбира функционирањето на финансиските пазари; - да ја разбира улогата на банките на финансиските пазари; - да ја разбира организацијата, технологијата, учесниците и предметот на работа на пазарот на пари; - да ги разликува хартиите од вредност и методологијата за нивно тргување; - да ја разбира организацијата, учесниците и законските регулативи на пазарот на капитал; - да ја разбира организацијата, учесниците, инструментите и операциите на девизниот пазар и утврдувањето на девизниот курс; - да го објаснува работењето на 	<p>Дискутирање за финансиските пазари.</p> <p>Презентирање примери од практиката за видовите финансиски пазари и нивно споредување.</p> <p>Организирање вежби за согледување на разликите и сличностите помеѓу видовите финансиски пазари.</p> <p>Објаснување за начинот на функционирање на финансиските пазари.</p> <p>Интернет-истражување за финансиски пазари и</p>	<p>1. Банкарско работење – изборна</p> <p>2. Банкарски пресметки и операции</p> <p>3. Практична настава</p>

		финансиските берзи за тргување со долгорочни хартии од вредност.	хартии од вредност. Посета на Македонска берза.	
2. Банкарски работи	66	<ul style="list-style-type: none"> - Да ги разбира пасивните банкарски работи; - да ги разликува краткорочните пасивни банкарски работи; - да го опишува извршувањето на краткорочните пасивни банкарски работи; - да ги разликува видовите депозити; - да ги опишува меѓубанкарските пасивни работи; - да го опишува извршувањето на долгорочните пасивни банкарски работи; - да ги објаснува активните банкарски работи; - да ги разликува краткорочните активни банкарски работи; - да го разбира есконтирањето и реесконтирањето на мениците; - Да ги идентификува долгорочните активни банкарски работи; - да ги класифицира кредитите за физички лица според намената и рочноста; - да го разбира краткорочното 	<p>Објаснување на видовите банкарски работи.</p> <p>Организирање посета на банка или поканување претставници со цел запознавање со банкарските работи.</p> <p>Интернет-истражување за видовите банкарски работи кои ги вршат деловните банки.</p> <p>Презентирање на банкарските работи.</p> <p>Организирање вежби со цел да се согледаат сличностите и разликите помеѓу различните видови банкарски работи.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Бизнис</i> 2. <i>Практична настава</i> 3. <i>Сметководтво</i> 4. <i>Банкарско работење за II и III година</i>

		<p>кредитирање на населението - потрошувачки кредити;</p> <ul style="list-style-type: none"> - да ја објаснува постапката за одобрување кредити на населението - потрошувачки кредити; - да го разбира долгорочното кредитирање на населението - станбени кредити; - да ја објаснува постапката за одобрување долгорочни кредити на населението и склучување договор за користење станбени кредити; - да ги класифицира кредитите за правни лица според намената и рочноста; - да ги класифицира кредитите според потребите на тековното работење на друштвото - краткорочни кредити на друштвата; - да ги разбира кредитите за инвестициони вложувања во постојани и трајно обртни средства - долгорочни кредити на друштвата; - да ја објаснува постапката за одобрување кредити на правни лица; - да ги класифицира неутралните банкарски работи; - да ги опишува неутралните банкарски работи; - да ги сфаќа сопствените банкарски работи; 		
--	--	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> - да ги идентификува карактеристиките на банкарските услуги - личното банкарство. 		
3. Електронско банкарство	16	<ul style="list-style-type: none"> - Да ја сфаќа улогата на електронското банкарство; - да ја објаснува електронската комуникација на банките и нивните клиенти; - да ги објаснува различните услуги на банкомат; - да го објаснува начинот на трансфер на паричните средства по електронски пат; - да го разбира значењето на електронскиот потпис за утврдување на веродостојноста на електронскиот документ; - да го објаснува електронскиот налог за плаќање; - да ги истакнува предностите на електронското банкарство; - да го разбира сигурносниот систем на електронското банкарство. 	<p>Презентирање конкретни примери за електронското банкарство.</p> <p>Дискутирање за предностите што ги нуди електронскиот потпис и електронскиот налог за пренос.</p> <p>Презентирање и проследување електронски налог за пренос од веб-страницата на деловните банки.</p> <p>Дискутирање за сигурноста и безбедноста на електронското банкарство.</p> <p>Реализирање проектна задача за електронското банкарство.</p>	<i>1. Практична настава</i>
4. Банкарски менаџмент	16	<ul style="list-style-type: none"> - Да ја сфаќа улогата на банкарскиот менаџмент; 	Дискутирање за карактерот, улогата и	<i>1. Банкарско работење</i>

		<ul style="list-style-type: none"> - да го дефинира банкарскиот менаџмент; - да ги разликува нивоата на менаџментот; - да ги идентификува елементите на банкарскиот менаџмент; - да ги објаснува задачите на банкарскиот менаџмент; - да ги идентификува органите на управување и раководење со банките и нивните надлежности; 	<p>задачите на банкарскиот менаџмент. Дискутирање за нивоата на менаџментот. Интернет-истражување за менаџментот во конкретни банки. Презентирање шематски прикази за менаџментот во конкретни банки. Организирање вежба за согледување на разликите помеѓу органите на управување и раководење со банките и нивните надлежности. Дискутирање за менаџментот во банките и изведување заклучоци.</p>	<p><i>за II и III година</i> 2. Практична настава</p>
--	--	---	---	---

4.2. Наставни методи и активности на учење

За реализација на наставата по наставниот предмет *банкарско работење*, согласно со поставените цели на наставниот предмет, како основни *наставни методи* ќе се користат: водење насочена дискусија, демонстрација, играње улоги на решавање проблеми и симулација на реални ситуации, учење преку сопствено откривање, независни задачи, тимска настава, интернет-истражување и сл.

Активности на ученикот: дискутира, применува правила и законитости, набљудува, слуша, прибележува, повторува, објаснува, чита, открива во група и независно, размислува критички, дава свој суд, работи домашни задачи, истражува на интернет, изработува шематски прикази, изработува проект и презентација, презентира.

Активности на наставникот: организира, планира, подготвува настава, дава инструкции за работа, поттикнува на дискусии, објаснува, поставува прашања, оценува и поттикнува на самооценување од страна на учениците.

4.3. Организација и реализација на наставата

Процесот на учење во наставата по наставниот предмет *банкарско работење*, се изведува преку стручно – теоретска и практична настава во училница, организирани посети на банки и на финансиски институции, организирани информативни средби, разговори и дискусии со претставници – стручни лица од практиката, во училиштето или во институции и организации, со цел стекнување когнитивни и афективни компетенции и интегрирање на знаењата и ставовите со практичните умеања на учениците.

Образовните активности по предметот *банкарско работење* се организирани во две полугодија, четири тримесечја и неделен распоред на часовите.

4.4. Наставни средства и помагала

За поуспешна реализација на целите на наставниот предмет *банкарско работење*, потребно е да се користи: компјутерска опрема, ЛЦД проектор, публикации, шеми и сл.

Литература која е потребна за реализација на наставата, како за наставниците, така и за учениците, е учебник за овој наставен предмет, наставни помошни материјали, стручни списанија, публикации, Интернет и сл.

5. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГНУВАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Оценувањето на постигнувањата на учениците се врши преку континуирано следење во текот на учебната година, усно и писмено - преку тестови на знаења, преку писмените извештаи за реализирани активности на учениците, проекти, креативноста, постигнувањата и резултатите од тимската работа, покажан интерес и активно учество на учениците на часовите.

Во текот на учебната година, учениците се оценуваат со најмалку две оценки за секое полугодие, а се утврдуваат полугодишни и годишни оценки.

Доколку ученикот не ја совлада наставната програма по предметот, се постапува според законската регулатива.

6. КАДРОВСКИ И МАТЕРИЈАЛНИ ПРЕДУСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

6.1. Основни карактеристики на наставниците

Покрај условите кои се пропишани со Законот за средно образование, наставникот треба да ги поседува следниве персонални, професионални и педагошки карактеристики: да е психофизички здрав; да го применува литературниот јазик и писмото на кој се реализира наставата; да поседува стручно знаење и способност; способност за професионално и педагошко самообразување; да го мотивира и да влијае позитивно на ученикот со својот начин на изразување, углед, појава, подготвеност за дополнителна работа, образование, систем на вредности и идеали; да соработува со другите наставници, стручни работници, социјални партнери, стручни институции; да поседува способност за изведување настава и комуникација со учениците; да поседува способност за примена на современа образовна технологија; да поседува способност за планирање, организирање, воведување новини во наставниот процес; да е комуникативен и креативен.

6.2. Стандард за наставен кадар

- Завршени студии по економија VII/1 степени на акредитираните универзитети во РМ или во странство со домашна акредитација;
- Завршени студии од областа на економијата по Европски кредит трансфер систем на акредитираните универзитети во РМ или во странство со домашна акредитација.

Исто така, потребно е да имаат здобиена соодветна педагошко-психолошка и методска подготовка во акредитирани установи.

6.3. Стандард на простор за наставниот предмет

За реализација на наставната програма по *банкарско работење* ќе се користи училница и кабинет, опремени со компјутери и други наставни средства, помагала и опрема согласно со Нормативот.

7. ДАТУМ И НОСИТЕЛИ НА ИЗРАБОТКАТА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

7.1. Датум на изработка: мај, 2015 година

7.2. Состав на работната група за изработка:

1. Елизабета Јовановска-Радановиќ, советник во економско-правна и трговска струка, ЦСОО – Скопје, координатор;
2. Проф. д-р Ѓорѓи Гоцков, УКИМ – Скопје, Економски факултет – Скопје;
3. Цветанка Димоска, наставник, СОЕПТУ „Кузман Јосифоски – Питу“ – Прилеп;
4. Д-р Маја Стевкова-Штериева, главен финансов директор, Комерцијална банка – Скопје

8. ПОЧЕТОК НА ПРИМЕНА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

8.1. Датум на започнување: 1.09.2015 година

Одобрил:
Директор
Ajshe Selmani

9. ПОТПИС И ДАТУМ НА ДОНЕСУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по **банкарско работење за IV година** во *економско-правна и трговска струка*, образовен профил *банкарски техничар*, изготвена од Центарот за стручно образование и обука, на предлог на Бирото за развој на образованието ја донесе

Министер,

на ден, 23.07.2015 година, бр. 12-12929/1
Скопје

Mr. Abdilaqim Ademi